

Obres escollides de Lenin en català

MARXISME I REFORMISME

V. I. LENIN

1908

2ª edició

Edicions internacionals Sedov

A diferència dels anarquistes, els marxistes admeten la lluita per les reformes, és a dir, per millores de la situació dels treballadors que no lesionen el poder, deixant-lo com estava, en mans de la classe dominant. Però, al mateix temps, els marxistes combaten amb la major energia els reformistes, els quals circumscriuen directament o indirectament els anhels i l'activitat de la classe obrera a les reformes. El reformisme és una manera que la burgesia té d'enganyar els obrers, que continuaran sent esclaus assalariats, malgrat algunes millores aïllades, mentre subsistisca el domini del capital.

Quan la burgesia liberal concedeix reformes amb una mà, sempre les retira amb l'altra, les redueix al no-res o les utilitza per a subjugar els obrers, per a dividir-los en grups, per a eternitzar l'esclavitud assalariada dels treballadors. Per això el reformisme, inclús quan és totalment sincer, es transforma de fet en un instrument de la burgesia per a corrompre els obrers i reduir-los a la impotència. L'experiència de tots els països mostra que els obrers han sortit burlats sempre que s'han confiat als reformistes.

Al contrari, si els obrers han assimilat la doctrina de Marx, és a dir, si han comprés que és inevitable l'esclavitud assalariada mentre subsistisca el domini del capital, no es deixaran enganyar per cap reforma burgesa. Comprenent que, al mantindre's el capitalisme, les reformes no poden ser ni sòlides ni importants, els obrers pugnen per obtindre millores i les utilitzen per a prosseguir la lluita, més constant, contra l'esclavitud assalariada. Els reformistes pretenen dividir i enganyar amb alguns dons els obrers, pretenen apartar-los de la seua lluita de classe. Els obrers, que han comprés la falsedat del reformisme, utilitzen les reformes per a desenvolupar i ampliar la seua lluita de classe.

Quant major és la influència dels reformistes en els obrers, menys força tenen aquests, més depenen de la burgesia i més fàcil li és a aquesta última anul·lar amb diversos estratagemes l'efecte de les reformes. Com més independent i profund és el moviment obrer, com més ampli és pels seus fins, més desembarassat es veu de l'estretor del reformisme i amb més facilitat aconsegueixen els obrers refermar i utilitzar certes millores.

Reformistes hi ha en tots els països, perquè la burgesia tracta pertot arreu de corrompre d'un o altre mode els obrers i fer d'ells esclaus satisfets que no pensen en destruir l'esclavitud. A Rússia, els reformistes són els liquidadors, que renuncien al nostre passat per a adormir els obrers amb il·lusions en un partit nou, obert i legal. No fa molt, obligats per *Siévernaia Pravda*, els liquidadors de Sant Petersburg van començar a defensar-se de l'acusació de reformisme. És precís detindre's a

examinar amb atenció els seus raonaments per a deixar ben clara una qüestió d'extraordinària importància.

No som reformistes (escriuen els liquidadors petersburgesos), perquè no hem dit que les reformes ho siguin tot i que l'objectiu final no siga res; hem dit: moviment cap a l'objectiu final; hem dit: a través de la lluita per les reformes, cap a la realització plena de les tasques plantejades.

Vegem si aquesta defensa correspon a la veritat.

Fet primer. Resumint les afirmacions de tots els liquidadors, el liquidador Sedov ha escrit que dues de "les tres balenes" presentades pels marxistes no serveixen hui per a l'agitació. Ha deixat la jornada de vuit hores, que, teòricament, és factible com a reforma. Ha suprimit o relegat precisament el que no cap en el marc de les reformes. Per consegüent, ha incorregut en l'oportunisme més palmari, preconitzant ni més ni menys que la política expressada per la fórmula que l'objectiu final no és res. Això és justament reformisme, ja que l'"objectiu final" (encara que només siga amb relació a la democràcia) s'aparta ben lluny de l'agitació.

Fet segon. La decantada conferència d'agost (de l'any passat) dels liquidadors també posposa (reservant-les per a un cas especial) les reivindicacions no reformistes, en compte de traure-les a primer pla i col·locar-les en el centre mateix de l'agitació.

Fet tercer. Al negar i rebaixar "allò vell", volent-se desentendre d'això, els liquidadors es limiten al reformisme. En les actuals circumstàncies és evident la connexió entre el reformisme i la renúncia a "allò vell".

Fet quart. El moviment econòmic dels obrers provoca la ira i els escarafalls dels liquidadors ("perden els estreps", "no fan més que amagar", etc., etc.), quan es vincula amb consignes que van més enllà del reformisme.

Què veiem en definitiva? De paraula, els liquidadors rebutgen el reformisme com a tal, però de fet l'apliquen en tota la línia. D'una banda ens asseguren que per a ells les reformes no són tot, ni de bon tros; però, d'una altra, sempre que els marxistes van en la pràctica més enllà del reformisme, es guanyen les invectives o el menyspreu dels liquidadors.

Per cert, allò que ocorre en tots els terrenys del moviment obrer ens mostra que els marxistes, lluny de quedar-se a la saga, van molt per davant pel que fa a la utilització pràctica de les reformes i a la lluita per les reformes. Prenguem les eleccions a la Duma per la cúria obrera: els discursos pronunciats pels diputats dins i fora de la Duma, l'organització de periòdics obrers, l'aprofitament de la reforma de les assegurances, el sindicat metal·lúrgic, un dels més importants, etc., i veurem pertot arreu un predomini dels obrers marxistes sobre els liquidadors en l'esfera de la labor directa, immediata i "diària" d'agitació, organització i lluita per les reformes i el seu aprofitament.

Els marxistes realitzen una labor constant sense perdre una sola "possibilitat" d'aconseguir reformes i utilitzar-les, sense censurar, sinó recolzant i desenvolupant amb sol·licitud qualsevol activitat que vaja més enllà del reformisme tant en la propaganda com en l'agitació, en les accions econòmiques de masses, etc. Mentre, els liquidadors, que han abandonat el marxisme, no fan amb els seus atacs a l'existència mateixa d'un marxisme monolític, amb la seua destrucció de la disciplina marxista i amb la seua prèdica del reformisme i de la política obrera liberal, més que desorganitzar el moviment obrer.

Tampoc s'ha d'oblidar que el reformisme es manifesta a Rússia d'una forma peculiar, a saber: en l'equiparació de les condicions fonamentals de la situació política de la Rússia actual i de l'Europa actual. Des del punt de vista d'un liberal, aquesta equiparació és legítima, perquè el liberal creu i confessa que, "gràcies a Déu, tenim Constitució". El liberal expressa els interessos de la burgesia quan defèn la idea que, després del 17 d'octubre, tota acció de la democràcia que vaja més enllà del reformisme és una bogeria, un crim, un pecat, etc.

Però precisament aquestes idees burgeses són les que posen en pràctica els nostres liquidadors, que "trasplanten" sense parar i amb regularitat (en el paper) a Rússia tant el "partit a la vista de tots" com la "lluita per la legalitat", etc. Amb altres paraules, els liquidadors preconitzen, a semblança dels liberals, el trasplantament d'una Constitució europea a Rússia sense reparar en el camí peculiar que va conduir Occident a la proclamació i consolidació de les constitucions durant diverses generacions i, a vegades, inclús segles.

A Europa, el reformisme significa en la pràctica renúncia al marxisme i substitució d'aquesta doctrina per la "política social" burgesa. En el nostre país, el reformisme dels liquidadors implica, a més d'això, enfonsament de l'organització marxista, renúncia a les tasques democràtiques de la classe obrera i substitució d'aquestes per una política obrera liberal.